Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda" 30 Montgomery St
Jersey City, N J 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го КВІТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 7, 1983 No. 64. VOL. XC.

Округу УНС в Коннектикаті знову очолив д-р М. Снігурович

Гартфорд, Конн. (с. г.).— Річні загальні збори Окружного комітету відділів УНСоюзу стейту Коннектикат, які відбулися тут, у суботу, 19-го березня ц.р., в залі Українського Народного Дому, перевибрали одноголосно відомого суспільно-громадського діяча д-ра Михайла Снігуровича на голову Округи, а проф. Івана Телюка на почесного голову.

До складу Окружної Управи ще були обрані: Яків Несторук - заступник голови, Тарас Сливінський - секретар, Василь Добчанський - касир, та вільні члени: Ірина Олійник, Степан Тарасюк, Осип Гладун, Дмитро Стець і Василь Романишин. Контрольну комісію знов очолив Володимир Василенко; членами обрано Григорія Ґіну і Степана Михайлишина.

Збори відкрив д-р М. Снігурович, привітав понад 30 присутніх союзовців на залі - між ними почесного голову та заслуженого суспільно громадського діяча проф. І. Телюка, союзового піонера Василя Дерлицю та головного організатора УНС Степана Гавриша. Відтак вшановано померлих членів Округи, між ними заслуженого союзовця покійного Михайла Тимкова; зчерги одноголосно обрано Президію зборів, яку очолив як голова Осип Гладун; Я. Несторук сповняв обов'язки протоколянта. Протокол з попередніх зборів відчитав Т.Сливінський, який прийнято без поправок.

Вичерпний звіт про многогранну працю цілости Округи зложив голова д-р М. Снігурович. В першу чергу він говорив про організаційні справи. За його словами,в

Д-р М.Снігурович

звітовому році Округа мала придбаних 51члена, забезпечених на 72,000 долярів. При тому він висловив признання для секретаря 59-го Відділу Т.Сливінського за придбання 18 нових членів. Також він згадав секретарів Володимира Пипюка, проф І.Телюка, Семена Кравця та інших секретарів, які придбали нових членів в звітовому році. Він заявив, що, на жаль, в Окрузі є п'ять відділів, які під час року не придбали ні одного члена. Він в дальшому інформував про інші ділянки його праці: він 2-го травня репрезентував Округу під час принят тя в Вилимантику для Михайла Тимкова з нагоди його відходу на пенсію. В травні був делеґатом на 30-ій Конвенції УНСоюзу, яка відбулася в Рочестері,і там приготовив „кокус" з делеґатами Округи. А вже 9-го червня був учасником похорону голови 387-го Відділу в

(Продовження на ст. 3-ій)

Цінний дарунок

Роман Дубенко (зліва), координатор Студійного Осередку Української Культури при Менор Джуніор коледжі в Дженкінтавні, Па., приймає чек на потреби і дальшу працю Осередку від Дмитра Ткачука, голови Світового Об'єднання Гуцулів. Даток є в пам'ять св. п. Микити Драганчука з його фонду і на його бажання. СОУК при Менор коледжі є присвячений збереженню та розповсюдженню традицій та культури українського народу. СОУК складається з музейної збірки, бібліотечної збірки та архівного відділу.

Вийшла книжка на релігійні теми

Торонто, Онт. — Минулого року, тут, накладом видавництва „Дорога Правди", серійним числом накладу 86, появилася книжка п.з. „Вічна Євангелія", авторства д-ра Івана Беркути. У книжці багато чорно-білих світлин — церковних мозаїк, папирусів, стародавніх рукописів тощо.

Цю книжку її автор розподілив на такі розділи: „Вступ, Добра Новина, Євангелія від св. Матвія, Євангелія від св. Марка, Євангелія від сл. Луки та Євангелія від св. Івана, Вірогідність Євангелії, Рукописи та Наше визнання".

Доктор Богослов'я Іван Беркута є пастором. Він належить до Спілки Українських Журналістів Америки. У вільні години він редагує богословсько-науковий журнал „Віра і Наука". Минулого року д-р Беркута закінчив першу написану українською мовою есхатологічну працю п.з. „Світло і тіні". Відтак на чергу прийшла книжка „Вічна Євангелія", а невдовзі читацька публіка буде мати нагоду познайомитися із д-ра Беркути розвідкою п.з. „Біблія і археологія". Книжку „Вічна Євангелія" можна замовляти у автора: The Rev. J. Berkuta, 01 Cambridge Rd., Brookhaven, Pa. 19015.

УКРАЇНСЬКА СПІВАЧКА У КОНЦЕРТІ МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОПЕРИ

Ню Йорк, Н.Й. — Кінцевий концерт учасників цьогорічних авдицій до Метрополітальної опери, що відбувся 27-го березня ц.р. на сцені цього театру, в якому успішно виступила теж українська співачка з Торонто, Канада, сопрано Джоен Коломиєць, буде в цілості повторений із запису на стрічку в неділю, 10-го квітня, ц. р., о год. 7-ій вечора на відомій радіостанції WQXR у Ню Йорку.

СЛОВО

БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІЯРХА ЙОСИФА В ТРАГІЧНУ РІЧНИЦЮ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ 1932-1933 РОКІВ

Дорогі Браття і Сестри!

Кожний нарід у своїй історії пережив і переживає щасливі і світлі доби свого життя і розвитку, але бувають і лихоліття, що їх приносять війни, поневолення, колись пошесті, сьогодні економічні кризи, а моральний упадок, занепад духовости і духовних вартостей підривають сили народів. Пропали в історії цілі народи, що жили несправедливістю чи коштом інших народів, за словами псалмопівця: „Народи провалилися в яму, яку самі зробили; у сіті, які пороставляли, заплуталась нога їх" (Пс. 9,16). Та великою рідкістю буває, щоб за короткий час, за один-два роки і ще в мирний час, вимерло з голоду вісім мільйонів людей і то на найкращому родючому чорноземі. Такий рідкісний і мабуть таки одинокий жахливий голод штучно витворив ворог на нашій рідній дорогій землі п'тдесят років тому і увійде він в історію як трагічний голод, що здесяткував великий нарід на Сході Европи.

Обставини цієї нечуваної трагедії такі, що, за словами наших єпископів в Галичині, в часі того голоду в 1933 році — „на вид таких злочинів німіє людська природа, кров стинається в жилах". Жах тієї події тим більший, що голод той створено штучно і пляново, що навістило те беззаконня найбільш працьовитий наш нарід, що свою родючу землю любив, як свою матір, і злочином-гріхом вважав не віддати їй своїх рук, не жертвувати їй поту, не посіяти на ній плодючого зерна. Жах тієї події теж тим великий, що Европа, світ про те знали і... мовчали.

А таки сталося нечуване... Родюча земля не одержала свого насіння, його забрали силою-грабежем, змарнували його по-хижацьки чужі чиновники, і руки, які трудилися для того, щоб нагодувати мільйони, не одержали хліба, щоб жити, — і багата земля покрилася мільйонами трупів, які посіяв голод. Все те зроблено з єдиною ціллю і наміром — посіяти серед вольного народу страх і рабське підчинення властям і в той спосіб підкорити собі цілковито його душу, волю і зробити його рабом нової безбожницької системи. То і було вислідом нової кріпосної системи, в якій паном став уряд-партія,на чолі з безпощадним деспотом,і наука, яка проголосила світові, що створить нову людину на терорі, трупах і страхіттях; наука що виповіла війну Богові і Божим правдам, що в запамороченні від „успіхів" своїх злочинів плянувала і плянує поневолити в такий самий спосіб цілий світ. Наш нарід став жертвою найбільшого підступного історичного обману і насилля. Навістило нас це велике нещастя і трагедія, щоб наші жертви схаменули народи і спинили хижий похід кровожадного Антихриста в Европу і в цілий світ.

Дивні допусти Божі і не нам діла Його судить... Коли згадуємо в глибокому смутку цю трагічну і пресумну подію голодової смерти наших братів і сестер в Україні тому п'ятдесят років, пам'ятаймо, що є, був і буде Бог з нами! Його суд вже впав на тих,

(Продовження на ст. 3)

У світі

ЩЕ НЕ ВТИХЛИ ЗОВСІМ виступи місцевих гіндусів у північносхідньому стейті Індії Ассам проти імігрантів переважно мусулман з Банґлядешу, як почалися виступи місцевих сікхів у північному стейті Пунджаб. З Ню Делі повідомляють, що в понеділок, 4-го квітня, в сутичках з поліцією щонайменше 20 осіб були вбиті і 180 поранені, коли поліція намагалася звільнити державні дороги від демонструючих тисяч сікхських націоналістів. За останні три дні загальне число арештованих досягло 1,200 осіб. Сікхи домагаються більшої автономії для їх стейту. Їх протести тривають вже понад вісім місяців. Остання форма боротьби проявляється в зайнятті доріг і перешкоджуванні зв'язку. Демонстрації організує політична опозиційна сікхська партія Акалі Даль.

ІРАК ЗАПРОПОНУВАВ обмежене припинення вогню у війні з Іраном для того, щоб уможливити припинення витікання нафти з ушкоджених нафтових джерел і очищення Перської затоки від велетенської нафтової плями, яка плаває в затоці і загрожує прибережним країнам неймовірними шкодами. Іран, не зважаючи на безпосередню загрозу і для себе, відкинув цю пропозицію Іраку.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ сальвадорського уряду заявили, що ліві партизани зайняли два невеликі села у східній провінції Сан Вісенте і застрелили посадника третього села. Партизани зайняли села Сан Льорензо і Верапаз недалеко від столиці провінції Сан Вісенте. Повстанці також штурмували село Сан Каєтано Істепеке, забрали посадника 55-літнього Елєзара Круза з його дому до будинку сільської ради і там вбили його. Військові речники також сказали, що партизани перетяли дорогу із столиці Сан Сальвадору до Сучітото і брали „воєнний податок" з проїжджаючих тією дорогою. Потім урядові війська відсунули партизанів з дороги. Саме Сучітото переходило з рук у руки багато разів. Бої на дорозі сі столиці до Сучітото тривають вже понад тиждень. Воєнна ситуація в цьому районі, всього 30 миль від столиці, є змінлива.

БІЛИЙ СЕНАТОР ЗІМБАБВЕ Пол Севидж, його донька і ще один громадянин Британії були вбиті на фармі сенатора під час нападу на фарму банди антиурядових терористів у провінції Метабелянд. Дружина сенатора була важко поранена терористами. Терористи також пограбували фарму. Обслугу і робітників фарми терористи забрали зі собою в гори.

У ПОРТУГАЛІЇ ОФІЦІЙНО розпочалася передвиборча кампанія. Вже в понеділок, 4-го квітня, вулиці португальських міст були обклеєні плякатаме і розмальовані написами, які закликають голосувати за певні партії і певних кандидатів у загальних виборах 25-го квітня. Останні опити населення показують, що колишній прем'єр-міністер соціяліст Маріо Соарез, який не є при владі з 1978 року, знову має шанси на перемогу, але для створення сильного уряду йому потрібний буде партнер. Передвиборча боротьба проходить взагалі спокійно, за вийнятком деяких гарячих моментів у змаганнях за місця на стінах для наклеювання афішів.

„ЧЕЛЛЕНДЖЕР" ПРОДОВЖУЄ ЛЕТ НАВКОЛО ЗЕМЛІ

Гюстон, Texac. — Міжпростірний корабель „Челленджер", який вже четвертий день кружляє навколо Землі, виконуючи важливі функції, натрапляє на різні труднощі, особливо щодо випущення комунікаційних сателітів.

Наприклад, військові і цивільні спеціялісти у цілій країні поселено працювали у вівторок, 5-го квітня над проблемою перервання зв'язку з потужним сателітом, який був випущений з міжпростірного корабля і по кількох годинах його потужна апаратура перестала функціонувати, або функціонує несправно.

Щойно пізніше, приблизно о год. 5:45 по полудні Адміністрація аеронавтики повідомила кореспондентів, що зв'язок із сателітом, запущеним на висоті 22,300 миль над екватором, знову нав'язано і що апаратура почала працювати справно. Цю інформацію підтвердили пізніше офіційні речники Білого Дому.

Чотири астронавти, які знаходяться на покладі міжпростірного корабля „Челленджер", стоять тепер перед другим важливим завданням, а саме два астронавти у четвер, 7-го квітня, мають вилізти з корабля і перебувати у вільному просторі, очевидно, при допомозі сполучника з кораблем, на протязі трьох і пів години. Після їхнього повернення до корабля, вони виконуватимуть різні наукові досліди і робитимуть численні фотознімки.

В'ЄТНАМ ЗАЙНЯВ БАЗУ В КАМБОДЖІ

Бангкок, Таїлянд. — Війська В'єтнаму поширили свою контролю над територією Камбоджі вздовж кордону з Таїляндом. Західні кореспонденти повідомили, що в'єтнамці напали і розгромили ще одну базу повстанців і змусили понад 20,000 камбоджійців втекти до Таїлянду.

Втікачі повідомили, що військова база була розгромлена після сильного артилерійського обстрілу в'єтнамцями в неділю, і війська, вірні принцові Нородомові Сіганукові, колишньому голові камбоджійської держави, здалися в'єтнамським військам. Оборонні бої продовжуються навколо бази в місцевості О Смач, цивільного селища, відомого також під назвою Сігануквілль.

Від минулого четверга, коли в'єтнамці розпочали наступ і здобули базу в Пном Чат,до Таїлянду втекло щонайменше 45,000 камбоджійців.

В'єтнам, який післав свої війська до Камбоджі ще при кінці 1978 року, намагається тепер очистити прикордонні з Таїляндом терени від повстанських сил, які воюють проти комуністичного камбоджійського уряду, що його встановили і підтримують в'єтнамці.

Таїлянд, який постійно тривожать в'єтнамські війська при переслідуванні камбоджійських повстанців і при тому порушують таїляндський кордон, післав у понеділок свої літаки, щоб збомбардувати в'єтнамські війська, які вторглися в таїляндську територію біля захопленої бази Пном Чат. Згідно з повідомленням військового командування Таїлянду, таїляндські літаки тричі бомбардували зосередження в'єтнамських військ.

У Вашингтоні Державний департамент заявив, що він занепокоєний зростаючим числом порушення кордону та інцидентів м іж в'єтнамськими і таїляндськими військами. Речник департаменту Ален Ромберг сказав репортерам, що Таїлянд покищо не просив додаткової військової допомоги, але додав: „Ми консультуємося з урядом Таїлянду про те, як ми могли б допомогти їм".

Китайська тенісистка отримала азиль в ЗСА

Вашінґтон. — Не зважаючи на погрози, особисту інтервенцію амбасадора Китайської Народної Республіки і його вимогу видати китайським чинникам тенісистку Гу На, Державний департамент остаточно надав їй право політичного азилю у З'єднаних Стейтах Америки. Гу На, 19-річна китайська спортсменка, не бажає повертатися більше до своєї країни і залишилася тут ще минулого липня 1982 року та попросила через своїх приятелів і адвокатів, надати їй право азилю.

Гу На

Довкола цієї справи велася дев'ятимісячна боротьба між Департаментом справедливости і рештою Адміністрації президента Рональда Регена. Гу На стояла весь час на становищі, що поворот до КНР під теперішню пору, коли вона вже заявилась за азилем, може наразити її на переслідування і можливий засуд за „зраду батьківщини".

Очевидно, — кажуть політичні спостерігачі, — потягнення Державного департаменту викликало гострий протест китайських чинників. Натомість Гу На раділа і дякувала американському Урядові і народові за прихильне полагодження справи. Деякі речники Адміністрації не погоджувались з рішенням Державного департаменту і вважали, що політичний азиль під теперішню пору для китайської втікачки є задорогою ціною за евентуальне зірвання культурних зв'язків з КНР та можливим переслідуванням американських студентів в Китаї, тим більше, що відносини між Пекіном і Вашінґтоном далі напружені у зв'язку з доставою зброї Тайванові і совєтсько-китайських переговорів, які тепер відбуваються.

ЗБОРИ МУЗЕЮ В ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. — Звичайні Загальні збори Українського Національного Музею в Чикаґо вудбудуться тут у суботу, 16-го квітня ц.р., у приміщеннях Дому Сеньйора, при 2355 Вест Чикаґо авеню, о годині 4-ій по полудні. Управа Музею запрошує всіх членів явитися на ці важливі Збори, щоб запізнатися з ростом і проблемами Музею на ближчу і дальшу мету та вибрати нову Управу. На цих Зборах повинно вийти рішення про придбання нового і більшого приміщення для УНМ для збереження на довгі роки музейних експонатів, архіву і книгозбірні.

ФРАНЦІЯ ВИДАЛИЛА 47 СОВЄТСЬКИХ „ДИПЛОМАТІВ"

Париж, Франція. — Франція видалила у вівторок, 5-го квітня, 47 совєтських „дипломатів", „журналістів" та інших агентів, обвинувативши їх у шпигунстві. Міністерство внутрішніх справ Франції заявило, що їхня діяльність засореджувалася на добуванні передової технології і військових таємниць.

Міністерство назвало групу „агентами секретних служб Совєтського Союзу", заявляючи одночасно, що засяг їхньої діяльности виправдовує негайне видалення їх.

Розміри групи незвичайні, а крок Франції можна порівняти тільки з видаленням у 1971 році 105 совєтських шпигунів з Великої Британії.

Совєтсько-французькі відносини, які погіршилися у наслідок засудження президентом Франції Франсуа Міттераном совєтської політики відносно ядерного озброєння і нападу на Афганістан, тепер вступлять у ще холоднішу фазу.

Видалення совєтських шпигунів з Франції співпало з вигнанням подібних „дипломатів" з Британії та Еспанії минулого тижня, але ці дві країни заявили, що їх рішення не були пов'язані з совєтською шпигунською діяльністю у Франції.

Офіційні джерела Франції повідомили, що видалення такої великої групи пов'язане з координованою діяльністю, з ка перевищує звичайне добування інформації, чого можна сподіватися від чужинецьких місій. Це були не поодинокі випадки, подібні до недавньої втечі високого совєтського офіцера розвідки.

Офіційний речник заявив, що арешт минулого тижня французького службовця компанії, яка займалася постачанням енергії, пов'язаний з видаленням совєтських шпигунів, які творили розгалужену сітку добування технічних інформацій.

Рішення про видалення совєтських шпигунів було прийняте особисто президентом Міттераном після того, як він довідався про розміри шпигунства.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ Д-Р Б.Я. ЦИМБАЛІСТИЙ

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 8-го квітня ц.р., в годині 7-ій вечора, тут у приміщеннях цього Клюбу, при 136 Другій авеню, відбудеться вечір, на якому доповідатиме д-р Богдан Я. Цимбалістий на тему: „Психологічне пояснення снів".

В Америці

КЕРІВНИК ПРЕСОВОГО агентства Юнайтед Пресс Інтернешенел Джан Гукер заявив, що на протязі 60-ох днів дирекція вирішить остаточно чи головна квартира ЮПІ залишиться в Ню Йорку, чи її перенесуть до Нешвилл в Теннесі, де вже від давна знаходяться бюра цієї установи. У згаданому агентстві працює 1,200 осіб, яких дирекція вже повідомила про свої пляни, пропонуючи рівночасно переїзд на нові місця праці.

В КІНЦІ МИНУЛОГО тижня середньозахідні і північносхідні стейти знову навістили бурі, сніговії і зливні дощі та вітри. На середньому заході, аж до північного Мишигену включно, падав густий сніг. Найбільше снігу випало однак в Денвері і Колорадо взагалі. Сильні вітри 70 й більше миль на годину навістили гірські околиці Каліфорнії і частину пустині Арізони.

НЮЙОРКСЬКИЙ ЩОДЕННИК „Ди Нюз Ворлд", неформальним видавцем якого є проповідник Сун М. Мун, мусів змінити свою назву на „Ню Йорк Трібюн" через непорозуміння з іншим нюйоркським щоденником „Ди Ню Йорк Таймс", адвокати якого вперто настоювали на цьому, що газета Муна є форматом, щрифтом і способом оформлення подібною до їхньої і тому може шкодити у розповсюдженні „Ню Йорк Таймсу". Видавці „Ню Йорк Таймсу" навіть вимагали усунення родівника з назви газети. Не бажаючи входити в коштовні судові розправи з „Ню Йорк Таймсом", видавці газети „Ню Йорк Трібюн" рішилися на зміну назви.

ВІДСОТОК БЕЗРОБІТТЯ дещо зменшився в березні і тепер становить 10,3 відсотка. В кінці березня 1,38 мільйонів осіб не мали праці. В лютому ц.р., безробітних було 11,49 мільйонів осіб. Хоч спад є дуже незначним, спеціялісти однак думають, що економіка ЗСА поправляться і число безробітних буде зменшуватися з кожним місяцем.

У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗЕМЛЕТРУСОМ в південносхідній Колюмбії, де загинуло понад 500 осіб, а тисячі були поранені, спеціялісти приходять до переконання, що взагалі від стрясення землі гине в останньому часі дуже багато осіб, а саме трясення повторяється в багатьох частинах світу. Втрати в місті Попаян обраховують на мільйони долярів. Багато держав запропонували Колюмбії свою допомогу. З'єднані Стейти Америки вислали до Колюмбії шатра, медичні препарати, медицину, харчі, накривала та інші потрібні речі. Деякі кореспонденти звернули увагу, що між державами, які поспішили з допомогою жертвам землетрусу, не було комуністичних країн, які радо експортують до Південної Америки революцію, зброю і військовий матеріял, а менше, або цілком ні, харчі і товари першої потреби.

СПІВРОБІТНИКИ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена переконані у двох справах, а саме, що він буде кандидатом на другу каденцію і що передвиборча кампанія буде дуже гостра. Головними антиреспубліканськими гаслами будуть: безробіття і економіка взагалі, дозброєння Америки і високі бюджети на оборону ЗСА, нуклеарна зброя і її замороження тощо. У Білому Домі свідомі також того, що, наприклад, Совєтський-Союз готовий підтримувати кожного кандидата проти Р. Реґена у переконанні, що хто б не пришов до Білого Дому, з ним буде легше співпрацювати, як із сьогоднішнім Президентом. Аналітики також стверджують, що Москва не поборювала з такою завзятістю жадного американського президента, як вона поборює Реґена.

ДЕМОКРАТИЧНІ СТРАТЕГИ стараються здобути якнайбільше нових місць, щоб змайоризувати Сенат у черговій каденції. Їхній приціл впав в першу чергу на сенаторів: Джессі Гелмса з Північної Каролайни, Д[illegible]на Товера з Тексасу, Роджера Джепсена з Айови, Гор[illegible]на Гампфрі з Ню Гемпширу і опорожнене місце Говарда Бейкера з Теннессі, теперішнього лідера республіканської більшости в Сенаті, який більше не кандидуватиме.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00 Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Шукання за миром

В останніх тижнях президент Реґен виступив кількакратно на різних форумах із заявами, що стосувалися тієї самої проблеми: дозброєння, щоб вирівняти занедбання американських збройних сил на протязі останніх 20-ти років, і роззброєння на базі порозуміння з Совєтським Союзом. Переговори з СССР ведуться паралельно у Відні й у Женеві, і тут і там нема дотепер ніякого реального поступу. Первісною концепцією Америки було встановлення на европейському континенті 572-ох ракет на середню віддаль типу Першінґ, якщо СССР не забере своїх ракет, розташованих на території Східньої Німеччини й Чехо-Словаччини з прицілом на Захід. Москва відповіла на це, що коли б на европейському терені появилися американські ракети, вона збільшить число своїх ракет та взагалі скріпить свою стратегічну зброю. Однаково президент Реґен, як західні союзники Америки готові йти на компроміс з СССР. Йдеться про число ракет і про їхній засяг та огневу силу.

На ревеляцію президента Реґена, що йдуть досліди над винайденням протиракетної зброї, яка взагалі знівечила б значення ракет на будь-яку віддаль, Москва відповіла погрозою, що вона продукуватиме таку саму протиракетну зброю. У розмові з акредитованими у Білому Домі журналістами Президент таврував підхід американських засобів масової інформації (преса, радіо, телевізія) до його промови про протиракетну зброю. Мовляв: преса поставилась до тієї ідеї, як до якоїсь нової зброї, яка мала б дати перевагу над Совєтським Союзом, коли насправжньою інтенцією Америки є дістати у такій новій зброї арґумент для переговорів з СССР. Реґен не вирікається свого засадничого первісного пляну, що його окреслено коротким словом ,,зеро" — знищення взагалі арсеналів стратегічної зброї однаково в Америці, як в Совєтському Союзі, але признає, що в міжчасі (,,інтерім") можна і треба іти до цієї цілі поступово. В останньому своєму виступі перед амбасадорами 15-ти членських країн Атлантійського пакту (НАТО) Реґен взагалі не згадував уже про протиракетну зброю, а підкреслював, що Америка погоджується на принцип ,,рівности".

Маючи діло з таким (єдиним тепер у світі) потенціяльним аґресором, як Совєтський Союз з його диктаторською комуністичною системою, страшенно важко створити базу для тривкого миру. Такою найпевнішою базою є сила, бо большевицька Москва найкраще розуміє мову сили. Але сила може проявлятися у безконечних переговорах у зброєнні, що доводить вже тепер до абсурду, або до визначення межі такого силового чинника. Американський секретар оборони (насправді міністер військових справ) Каспер Вайнберґер, обороняючи в Конґресі вимогу Президента, щоб на оборонні цілі призначити кругло 245 більйонів долярів, представив докладно відношення сил — американських і совєтських. Москва витрачає на ,,конвенціональні" роди зброї двічі стільки гроша, що Америка, та тричі стільки на зброю стратегічну. ЗСА мають 6,400 танків, СССР 17,350, ЗСА мають 3,050 військових літаків, СССР 6,100. Америка має 350 ракетних викидень, СССР 13,350. Америка має 346 ракет на далеку віддаль (міжконтинентальних), СССР — 2.035. Америка має 72 військові кораблі вищого типу (нищильники, кружляки, літаконосці), СССР 85. Америка має 29 підводних човнів, СССР — 94. На твердження критиків, що збройна сила ЗСА є тільки частиною збройної сили всіх членських країн НАТО, американська сторона відповідає, що збройна сила членських країн так званого Варшавського Пакту перевищує сили европейських членських країн НАТО.

На тлі такої фактичної ситуації не дивниця, що Роналд Реґен, його державний секретар Джордж Шулц, секретар оборони Каспер Вайнберґер, дорадник у справах крайової безпеки Вілліям Кларк, всі ті найближчі дорадники Президента включно з членами Об'єднаних шефів штабу (Пентаґон) ставлять проблему безпеки Америки на перше місце всіх існуючих її проблем. Зміна американської стратегії достосована до шукання за миром: шукається такої формули, яка облегшила б, а не утруднила переговори з Москвою, бо ані ЗСА ані СССР не прагнуть третьої світової війни в атомовій добі. Різниця між тими двома потугами та, що коли Америка не має аґресивних цілей і тенденцій, то СССР постійно таку тенденцію проявляє ділом: окупацією Афганістану, експортом комуністичної революції до різних країн у світі, востаннє до країн Центральної Америки, під сам бік З'єднаних Стейтів. Президент Реґен вміє відрізнити пропаґандивну реторику від справжньої небезпечної політики. Тому він кілька днів тому у розмові з журналістами заявив, що він уже ,,привик", що в совєтській термінології ,,імперіялісти" — це американці. І це його вже не сердить, бо на першому місці стоїть справа миру, а не словесна пропаґанда.

Володимир Душник

СОВЄТСЬКИЙ ШПИГУН МЕКЛІН ПОМЕР У МОСКВІ

У кожному народі бувають зрадники, які чи з ідеологічних причин чи ради грошей і матеріяльних користей, зраджують свою батьківщину й переходять у табір ворогів своєї країни без жадних моральних скрупулів.

Але у Великобританії таких зрадників було куди більше як у будь-якій іншій країні на Заході, починаючи від д-ра Клявса Еміля Фюкса, родом з Німеччини, який, як натуралізований британський громадянин, передав урядові Совєтського Союзу таємниці американських дослідників атомової бомби при кінці Другої світової війни, а з цим допоміг Москві у випродукуванні такої ж бомби.

Дня 11-го березня ц. р. газета ,,Ізвестія" орган уряду СССР, в кількох рядках подала коротку вістку, що Доналд Меклін помер у Москві,а тіло його спалено згідно його бажань. У повідомленні не було сказано, що він був шпигуном Москви і зрадником своєї батьківщини, а сказано, що він ,,служив високим ідеалам соціяльного поступу, гуманізму, миру і міжнародньої співпраці".

На ділі, Меклін був одним із ,,трійці" визначних англійців, які зрадили свою країну і пішли на услуги російському комунізмові. В цю ,,трійцю" входили Ґай Бирджес і Г. А. Р. Филбі (Кім). Бирджес і Меклін, які були у британській дипломатичній службі і були на високих становищах, навіть у Вашінґтоні, втекли до СССР, забираючи важливі державні й індустріяльні таємниці. Третього члена ,,трійці" Кім Филбі розмасковано аж по його втечі до Москви в 1963 членом (,,ди тирд мен"), за яким шукала британська розвідка роками, і не могла його знайти.

Филбі у своїй книжці (,,Ди Кім Филбі Сторі"), між іншим згадує, що він був ,,відповідальним" за схоплення двох ,,українських диверсійних груп, скинених з літаків західніми розвідками біля Станислава і Києва", який НКВД знищило десь в 1950-51 роках.

Про шпигунські скандали в Англії при кінці 1979 року появилася у цій країні книжка п. з. ,,Клімат зради", що її написав Андрю Бойл. Автор у ній натякнув, що крім ,,трьох" шпигунів, був ще ,,четвертий" (,,ди форт мен"), і щойно під натиском публічної опінії, прем'єр-міністер Маргарет Тачер підтвердила, що Антоні Бловнт, аристократ, член королівського оточення і член британської служби безпеки й королівський історик мистецтва, був тим четвертим шпигуном. Його усунули зі всіх урядових становищ, але не знати, чи його будуть судити чи ні. (А. Бловнт помер нагло 25-го березня 1983 року в Лондоні)

Аристократ Меклін

Немає тепер сумніву, що Доналд Дуарт Меклін відіграв головну ролю в цій британській шпигунській драмі. Його батько, Сир Доналд Меклін, був членом британського парламенту і провідником Британської партії праці, та міністром кабінету в уряді Рамзі МекДоналда в 1932 році, в якому він теж помер. Молодий Меклін студіював в університеті Кеймбридж, де він стрінув Г. Бирджеса і Кіма Филбі, які відразу заприязнилися, маючи подібні прокомуністичні погляди. Їхнім керівником був Антоні Бловнт, який не тільки поділяв їхні погляди, але ще й їх підсичував.

У 1935 році Меклін, будучи здібним і знаючи чужі мови, пішов на дипломатичну службу в Міністерстві закордонних справ, працював в британській амбасаді в Парижі та співчував еспанським льоялістам і їхнім опікунам в Москві. Це було в Парижі, де Меклін стрінув американську студентку Мелінду Марлінг, з якою одружився якраз кілька годин перед захопленням Парижу німецькою владою в 1940 році.

Під час Другої світової війни, Мекліна перенесено до британської амбасади у Вашінґтоні, де вже працював Ґай Бирджес, що було ідеальним для совєтської розвідки: вона мала тепер першорядне джерело тайних інформацій про діяльність урядів Америки і Великобританії.

Меклін, високий і пристійний чоловік, був прототипом англійського дипломата і тому був дуже популярним, і як секретар американсько-британської Комісії для атомового розвитку був всюди добре баченим, а головно в совєтській амбасаді.

Але зчасом він розпився і часто робив публічні скандали на різних дипломатичних зібраннях, і його відкликали до Лондону. В 1951 році лондонський уряд, також відкликав з Вашінґтону Г. Бирджеса, перенісши його на працю в міністерстві закордонних справ в Лондоні.

Дня 25-го травня 1951 року Меклін і Бирджес зникли з Лондону і через кілька літ обидва дипломати були нерозгаданою тайною у дипломатичному світі. Щойно в 1955 році совєтський аґент Владімір Петров, який втік до Австралії, подав вістку, що обидва дипломати перебувають у Москві. В 1956 році вони виступили публічно в Москві, з протестом, що вони не є шпигунами, а втекли до Москви з ,,ідеологічних при-

(Закінчення на стор. 4)

О. Куленко

Іспит зрілости

Головною причиною невдач українського суспільства в осягненні вимріяної ,,єдности"" є її нездійсненість, що скоріше належить до світу ілюзій, або умов системи диктатур з їхніми облудами ,,єдності народів" та ,,об'єднань навколо партії та уряду".

У нормальному, вільному суспільстві із його природно-нуртуючими ідеологічними й світоглядовими шуканнями ,,єдність" зводиться до висоти рівня толеранції поглядів й вимог взаєної самопошани, яка уможливлює співжиття, співпрацю й вилонює лідерів із мандатом репрезентації.

Українська єдність і єдиномислиє мусіли б вичерпуватись спільністю бажань і стремлінь до державної незалежности України. Це єдина аксіома, що не підлягає дискусіям і є загальнозобов'язуючою. Все інше, зокрема шляхи до здійснення цього ідеалу, дискусіям підлягають, дискусій вимагають, поскільки людина чи група людей не може бути непомильними і, як кажуть у народі: ,,всіх розумів не поїли".

Вдумливий есей Богдана Цимбалістого — особливо вчаєне й корисне люстро для української громади у процесі її самопізнання й пошуків ліків ,,хворої людини", якою ми, признаймося, стали силою важких історичних обставин. Як і передумовою виздоровлення людини є усвідомлення власних вад, так і для нашого суспільного оздоровлення необхідним є зрозуміння недуги й бажання її позбутися, Цього вимагає здоровий глузд, наш національний організм, його витальність й життєздатність на шляху важливих і почесних обов'язків.

Сварки за загальну репрезентацію будуть доти безуспішними, поки ми не спроможемося подати собі взаємно руки і визнати природність й нормальність контроверсії, відмінности поглядів й права кожної партії чи організації на місце під українським сонцем.

З усвідомленням, що кожне українське середовище це — звено наших спільників, а не противників, чи тим більше ,,ворогів", — відійде шкідливе й руйнуюче недовір'я й неприхильність відносин.

Колись вступ до Запорізької Січі вимагав віри у Матір Божу й знання молитви ,,Отче Наш". Доступ до нашої ,,Січі" вимагає усучаснення: исповідування української самостійности й віри у право й необхідність національної свободи. Якщо людина, група, партія, ,,фронт" належить до визнавців цих вимог, — вона має повне право належати до нашої загальногромадської ,,січі' із її ,,єдністю" й різницями та правами брати участь у рядах і бути обраними у старшини.

Сучасний наш стан є очевидно реґресією, відступом від кращих зразків самоуправи далеких предків. Ми навіть пасемо задніх у відношенні до ,,розсварених" арабів-палестинців, які спромоглися на співпрацю різних речників національних аспірацій та погодженість репрезентованого одним центром — ПВО. Ані містична ,,єдність", ані реально-можлива і необхідна толеранція самі по собі не з'являються, якщо ми не спроможемося на мінімальний вияв доброї волі у намірах спільних пошуків самооздоровлення й ,,братолюбія".

Як протягнена рука у спільному родинному горі спонукує простити й забути дрібні непорозуміння і заподіяні кривди, такою нагодою взаємного зближення мусіли б стати 50-ті роковини великого голоду в Україні, до вшанування жертв якого ми готуємося.

Підготовлення відзначень нашого національного голокосту по лінії громадського розбиття віщує зайвий і шкідливий смуток у без того сумних роковинах, які мусіли б нас єднати й зводити разом. В окремих українських громадах, поминаючи наявність різних орієнтацій і настанов, творяться спільні, загальногромадські комітети відзначення 50-ліття голоду, що промовляє про те, що коструктивні сили й здоровий розум знаходять розв'язку штучних і шкідливих протиріч.

Вислід іспиту, що нас чекає, залежить від кожного із нас, нашого вужчого звена однодумців. Побажаймо собі взаємних успіхів та, щоб не тішилися наші неприятелі.

Лев Яцкевич

ПРИРЕЧЕНИЙ СВІТ ЧЕСЛАВА МІЛОША

У жовтні 1980 року оббігла світ несподівана вістка про те, що Нобелівський Комітет у Стокгольмі присудив нагороду в галузі літератури тоді невідомому польському еміґраційному поетові в ЗСА, Чеславу Мілошові.

Це вже п'ята з черги Нобелівська нагорода, що її призначено кандидатові польської національности. Дві нагороди дістала Марія Кюрі-Склодовська, проф. Сорбонського університету в Парижі, з ділянки фізики (1903) та хемії (1911), а дві наступні нагороди з ділянки літератури отримали: Генрік Сенкевич (1905) та Владислав Реймонт (1924).

Усі чотири нагороди присуджено за специфічні досягнення. Марії Кюрі-Склодовській, за досліди над феноменом радіяції, Генрікові Сенкевичеві за повість ,,Кво вадіс", а Реймонтові за повість ,,Мужики".

Чеславу Мілошові признано нагороду за цілість його літературної творчости, в якій він, на думку членів Шведської Академії, ,,розкрив з безкомпромісовою проникливістю загрозу людині в світі, сповненого моральних та інтелектуальних конфліктів".

До речі, час признання нобелівської нагороди Чеславу Мілошові збігся з 50-річчям його літературної творчости, що її він почав в 1930 році дебютом на сторінках ,,Альма Матер Віліензіс". Перша книга його поезій ,,Поема про застиглий час" появилася в 1933 році, а три роки пізніше, друга, вже повністю дозріла збірка ,,Три зими".

У тих обидвох збірках Мілош виявляє притаманну собі манеру героїчного песимізму та катастрофічного візіонерства, наснажену мовною символікою.

На творчість Мілоша, як письменника, мало великий вплив його членство у віленськім літературнім угрупованні ,,Жаґари". ,,Жаґари стояли на протилежнім становищі до всевладних тоді в Польщі ,,Скамандритів" та ,,Аванґардистів". ,,Скамандрити" пропаґували антитезу: звичайної людини та поета-мистця-віртуоза, а ,,Аванґардисти" були прихильниками двох взірців поета: поета-творця поезій та поета-творця слів, себто лінгвістів.

У противагу до обидвох угрупувань, ,,Жангаристи" пропаґували ідею поета-пророка. А якщо йдеться про Мілоша, то він пішов ще дальше, висуваючи ідею поета-законодавця та мораліста.

У своїй оригінальній автобіографічній розповіді ,,Родинна Европа", що появилася у 1958 році накладом польського ,,Літературного Інституту" (видавця престижевого польського журналу ,,Культура" та майже всіх творів Мілоша на еміграції), Мілош описує своє життя, від дня народження до 1945 року, себто до кінця Другої світової війни та постання ,,Народної Польщі".

Із тієї розповіді довідуємося, що лавреат народився в 1911 році в Шетейках на Литві. Його батько, поляк, був будівельним інженером а мати литовка, по якій Мілош успадкував свій містицизм та катастрофічну філософію, що своїм корінням сягає давньо-поганських часів та традицій литовського народу, що жив у непрохідних пущах, крізь які в ряди-годи пробивалися купці та торгівці балтицьким янтарем та бородаті германські хрестоносці, що мечем навертали автохтонну, поганську людність на Христову Віру.

Мілош по завершенні правничого факультету у Віленськім університеті (1934), отримав посаду в Польськім Радіо, спершу у Вільні, звідкіля його звільнили з праці під тиском місцевої адміністрації за його ,,ліві" переконання, а згодом у Варшаві, де він працював до початку Другої світової війни.

Під час німецької окупації (1940-1944) Мілош працював у підпільному літературному русі, писав есеї, поезії та перекладав книжку католицького філософа Дж. Марітена для підземної варшавської газети.

У тому часі він опублікував також дві збірки віршів (,,Незалежна пісня" та

(Закінчення на стор. 4)

Чеслав Мілош

ВТЕЧА

Коли з горіючого міста ми втікали,
То я,на нього з поля повернувши очі,
Сказав, щоб нам сліди зелом позаростали
І щоб у вогні замовкли верески пророчі.

Хай мертві мертвим скажуть правду від начала,
А нам пора зродить нове рушійне плем'я,
Без первнів щастя й зла, що в нас завжди дрімало.
Ходімо! Меч вогнів нам відчиняє землю.

переклав Лев Яцкевич

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКУ СЛУЖБУ ДЛЯ НЕЗРЯЧИХ

Дуже дякую за поміщення статті ред. І. Кедрина п. з. ,,Сліпота, добродійність і література" про Клівлендський центр для сліпих та його Український Відділ, який награє на стрічку різні твори літератури, бо у прихильному відгуку на ту статтю наш Український Відділ вже отримав деякі грошові пожертви. Але у тій статті закралася помилка щодо адреси. Дуже прошу справити її. Має бути:Mrs. Myra Oryshkewych, Cleveland Society for the Blind, 1909 E. 101 St., Cleveland, Ohio, 44106.

ЛІДЕР ПАЛЕСТИНСЬКОЇ Визвольної Організації Ясір Арафат кілька разів їздив у понеділок, 4-го квітня, від виконавчого комітету ПВО до короля Йорданії Гуссейна і назад, щоб виробити спільну відповідь на мирну ініціятиву президента Роналда Реґена відносно Близького Сходу.

Володимир Гординський

СПОГАДИ ПРО о. ПЕТЕРСА, оо. СТУДИТІВ І БРАТІВ ШЕПТИЦЬКИХ

II.

Але це не тривало довго, бо нагло влетіло до бюра фабрики чотирьох озброєних ґестапівців, брутально скрутили мені руки, вивели до свого авта і завезли до головної кватири Ґестапо при вулиці Пелчинській. Переслухання тривало до самого ранку. За зірвання печаток Ґестапо у воєнний час була кара смерти. Я боронився, що господарський відділ наказав мені відкрити фабрику і я тільки виконав той наказ. Після різних погроз револьвером, телефонічних розмов і обіцянок зробити кожному з тих, що мене переслухували по парі чобіт, мене остаточно випустили, а п'ять пар чобіт виконано на час.

Я знав, що Митрополит і оо. Студити переховують жидів, але я не знав, що в той час у пивниці фабрики було 16 жидів і їх викриття було б скінчилося трагічно для нас усіх. Від тих, що виїхали зі Львова після приходу Червоної армії, ми довідалися, що всі ті, які переховувалися у фабриці обуви і якими безпосередньо опікувався брат Теодозій, щасливо збереглися. Про це також загально згадує Курт Левін у своїх споминах в Анналах Української Академії Наук (Том 7, ч. 1 і 2, стор. 1656-1667). Він потверджує також подію, яку зі зворушенням оповідав мені о. Котів. Щоб не наражувати цілого манастиря і церкви, о. Ніканор, наставник оо. Студитів, зібрав монахів і братів і з'ясував їм акцію охорони жидів, яку очолив Митрополит. Він запропонував, щоб один студит взяв на себе всю відповідальність за переховування жидів як доброволець. І яке було здивовання о. Ніканора, як усі монахи і брати встали, готові переняти той добровільний пост.

Але про долю о. Петерса ми нічого не знали. Доходили відірвані вістки від тих,що були арештовані, що над о. Петерсом знущалися ґестапівці Вурм і Мюллер. Тільки 10-го липня 1943 року прийшла відомість, що о. Петерса перевезли до концентраційного табору в Дахаві.

Після війни в одному із листів до мене о. Петерс писав: ,,Я був тоді директором української друкарні і католицького видавництва при церкві св. Юра. Того дня виарештувано директорів друкарень за антинацистську пропаганду. Їх всіх було 11 або 12. Я сидів у в'язниці при вул. Лонцкого до початку липня 1943 року. Мене вічно переслухували, але мені вдавалося за допомогою різних спритностей не виявити ніякого імени. Вишуканими хитростями мені вдавалося на допитах відвертати увагу СС-манів. Але під кінець червня 1943 року мою справу перебрав ославлений Мюллер з державног уряду безпеки в Берліні. Він дав наказ привезти з Кракова на вул. Лонцкого мого співробітника, студита о. Олександра, а мене засудив за державну зраду до концентраційного табору в Дахаві до кінця війни. Я був заключеним ч. 49641 і перебув там у бльоці ч. 26 до 26 квітня 1945 р. (На Нюрембергському процесі Мюллера засудили на кару смерти).

У своєму бюрі в Кракові о. Петерс полагоджував справи пенсій українського духовенства і духовних семінарій, заступався за українських в'язнів, розв'язував дієцезальні проблеми і був зв'язковим між українськими єпископами і папським нунцієм Орсеніґо в Берліні. Сюди входила й допомога для засланих українців на примусові роботи і для їх священиків, часті поїздки до Відня, так що та діяльність була небезпечна і запальна.

А в міжчасі праця на фабриці обуви, в друкарні і в католицькому видавництві продовжувалася. Раз у тиждень я здавав звіт з праці о. архимандритові Климентієві і час від часу Митрополитові. Пригадую скромну келію о. Климентія. Залізне ліжко, шафа з книжками, столик і клячник перед чудовим старим образом Розп'яття. Одного дня зимою з о. Климентієм ми вийшли з кімнати Митрополита і о. Климентій почав скаржитися, що не можуть вивести Митрополита надвір на свіже повітря, бо він не має плаща. Все, що він мав, роздав потребуючим людям, а як хтось йому щось принесе, то він і те роздає. Я обіцяв архимандритові, що на фабриці хутер виготуємо плащ з баранів і за пару днів я приніс великих розмірів хутро і передав його о. Климентієві. О. Климентій сказав, що дасть це хутро Митрополитові, але під умовою, що він його вже нікому не дарує. На це я дістав листа від Митрополита такого змісту:

Ч. 530/43

Львів, 14 грудня 1943 р.

Високоповажаний і Дорогий
Пане Директоре

Мій брат о. Ігумен віддав мені Ваш княжий дарунок у формі прегарного кожуха. Спішу за нього цілим серцем подякувати. До дару додаєте умову, що того кожуха нікому не дарую. Зі згляду на сердечний стосунок, який лучив мене з Вашим батьком не можу відмовити прийняти і умови, але зі згляду саме на ту приязнь мушу її прийняти не в стисломy правдивому значінні слів, в якому вона була би може й не до виконання, а як застереження приятеля, що свідчить про Вашу зичливість та умовина мені незвичайно мила, а тому й в части приємлива.

Прийміть мою найщирішу подяку і вискази моєї найсердечнішої зичливости

† Андрей
Митрополит

Після дуже довгих клопотань 1943 року з допомогою Українського Видавництва вдалося видобути приділ паперу на видання молитовника ,,Господи возвах к Тебі", автором якого був сам Митрополит. У молитовнику перший раз стверджувалося, що там, де немає католицької Церкви, можна піти до православної Церкви, бо там є правдива Служба Божа і правдиві Святі Тайни. Видання почав ще о. Петерс, але тільки вчасною весною 1944 року можна було його завершити. В 1947 році о. Петерс перевидав цей молитовник у Буке біля Падерборну в Німеччині.

Заломання фронтів на Сході створювало небезпечну атмосферу у Львові, головно для людей, які вже раз пережили ,,звільнення" Західньої України Червоною армією. Почалися масові виїзди на Захід, якнайдальше від східнього фронту. Кінець війни 1945 року пережив я в містечку Юберлінґен над Боденським озером у французькій зоні. Комунікація була перервана, постачання не наладнане і пошта не працювала, так що не було зовсім

(Закінчення на стор. 4)

Українська громада Клифтону пам'ятає про жертви голоду

У Клифтоні, Н. Дж., при парафії української православної церкви Св. Вознесіння, минулого місяця був створений Діловий комітет, що займеться переведенням відзначення п'ятидесятих роковин створеного Москвою страшного голоду в Україні з його найстрашнішим періодом в 1932-1933 роках.

Українська місцева громада та довколишні православні парафії вже висловили свої бажання співпрацювати і допомагати у цьому задумі. Цей задум парафії Св. Вознесіння має бути доповненням всеукраїнського відзначення цих роковин всеукраїнської трагедії, трагедії всього людства — українського голокосту, найстрашнішого голокосту в історії світу, злочину однієї нації супроти іншої.

Діловий комітет парафії Св. Вознесіння плянує координувати участь парафії у всеукраїнських здвигах з цього приводу, а також організувати місцеві демонстрації, громадську панахиду, поминки тих, що загинули від голоду, кілька академій чи семінарів, особливо для тих, що не є обзнайомлені що якраз спричинило голод в Україні в той час і які були наслідки.

На завершення цих відзначень громада плянує будувати споруду — пам'ятник, в силу можливостей громади, при церкві у гармонії з її архітектурою, що свідчив би про те страшне лихоліття всім наступним поколінням околиці. У підніжжі пам'ятника буде пояснення про його значення, про Москвою створений голод в Україні і його трагічні наслідки, а повище будуть вміщені імена заморених голодом, рідні і близькі тим, що пережили ті страшні роки і сьогодні є тут у місцевій громаді. Майже кожен, хто пережив те лихоліття, тримає у своїй пам'яті кілька імен, про котрих неможливо забути, бо то були рідні діти, батьки, брати, сестри, ближча чи дальша рідня чи сусіди, що загинули в страшних муках. Є заплянoвано також допомогти Митрополичій канцелярії і Консисторії Української Православної Церкви в Америці зібрати всі можливі свідчення від тих, що самі пережили і були очевидцями того неймовірного страхіття, того інтернаціонального замаху Москви на українську націю, щоб її остаточно знищити, як перешкоду в завойованні і підкоренні світу московській-большевицькій імперії.

Діловий комітет при парафії української православної церкви Св. Вознесіння в Клифтоні вже розповсюдив звернення до парафіян двома мовами, а тепер звертається до всієї громади з закликом долучитися до цього задуму, щоб гідно відзначити тих, що загинули мученицькою смертю лише тому, що вони були українцями.

Різні діловодства в складі цього ділового комітету були розпридiлені на добровільних засадах. Почесний голова — о. Мирон Пахолок, настоятель парафії; голова — Теодор Тарахівський; заступник голови — Петро Велечко, голова парафії; секретарі — Павло Войнів і Григорій Клименко; фінансовий секретар — Стефан Татаренко; скарбник — Володимир Юрченюк і Володимир Могучий; координатор будови пам'ятника — Петро Палюх; зв'язковий — Теодор Олещук; пресові референти — Софія Дудкевич і Микола Панченко.

М. Панченко

Слово...

(Закінчення зі стор. 1)

що цей злочин готовили і його жорстоко здійснювали. Цей суд Божий висить і над головами їхніх спадкоємців. Жертви голоду — то мовчазні свідки для світу, і ні в минулому ні тепер, ні в найближчих роках немає оправдання для тих, що людоненависницьку науку комунізму і безбожництва сіяли і сіють по світі, щоб нищити в людині Божий образ, багном її сквернити, як казав Шевченко; топтати людську гідність і Богом дані кожній людині права на життя, правду, свободу, мир і справедливість. Наші голодом заморені брати і сестри є вже суддями світу, що ловиться на великий комуністичний обман, за словами св. Павла: „Хіба ви не знаєти, що святі будуть світ судити" (1 Кор. 6,2). Штучний голод в Україні тому п'ятдесят років — це голос перестороги мучеників, що кличе до покаяння, до призадуми і навернення. Таким голосом свідчення і перестороги для вільного світу лишився наш нарід з Божої волі по сьогодні нашими ісповідниками, мучениками, героями, каторжниками, гоненими і переслідуваними Христа ради. Те їхнє свідчення, починаючи від жертв голоду в 1932-1933 роках, маємо передати світові для перестороги і науки.

Молімось у цю сумну річницю за ті великі жертви. Над усе молімось, щоб їхні страждання, сльози, терпіння і смерть були голосом вопіющого серед пустинь зматеріялізованого світу про єдину Божу правду, яка визволяє; про Христа, що єдино спасає і приносить народам мир і правдиве щастя в любові. Молімось, щоб вісім мільйонів наших жертв були рятунком для світу.

Коли Правда Божа остаточно вразумить і просвітить народи, тоді пропаде підступ, брехня, ложні науки, лихоліття, тоді до Христа-Агнця, що помер за гріхи світу, „прийдуть народи в світлі Його, і царі землі принесуть славу і честь свою до Нього... Не ввійде до Нього ніщо нечисте ані той, хто чинить мерзоти і лож, але тільки ті, що записані в книзі життя Агнця" (Од. 21, 24-27)

Благословення Господнє на Вас!

† **Йосиф Сліпий**
Патріярх і Кардинал

Дано в Римі
при патріяршім соборі
Святої Софії, на початку
Чотиридесятниці 1983 року.

Готуємося до Українського Фестивалю в Ню Йорку

Український Фестиваль відбудеться 20-го, 21-го і 22-го травня 1983 року на сьомій вулиці, між Другою і Третьою авеню у Ню Йорку.

З року в рік біля величавої новозбудованої церкви св. Юра, при площі Тараса Шевченка народ з'їжджається на триденний Український Фестиваль, який вже є традицією міста Ню Йорку. Губернатор стейту, мейор Ню Йорку, сенатори, конґресмени і міські радники постійно приходять привітати учасників Фестивалю. Крім них, приходять тисячі американців, щоб запізнатися з українською культурою, послухати нашої музики і чудесних пісень, а також посмакувати смачні українські страви. З'їжджаються українці з інших стейтів: Ню Джерзі, Коннектикат, Пенсильванія, Мериленд, а навіть з далекої Канади. Вони заздалегідь плянують свою поїздку до великого Ню Йорку, щоб побувати на Українському Фестивалі. Зокрема наша молодь численно відвідує Український Фестиваль, бо там вона може зустріти своїх товаришів, як також запізнати нових українських дітей з інших стейтів чи міст.

Дуже важливо, щоб цей Український Фестиваль був найбільше успішний, бо він є пропагатором доброго українського імени в найбільшому місті світу, де є найвпливовіші американські газети, телевізія і радіо, і до яких прислуховується цілий світ. Тому за його успішність повинні дбати всі українці в Ню Йорку і околицях, яким добро нашого нескореного народу є на серці.

Український Фестиваль дає надзвичайну нагоду для наших мистецьких одиниць виступити перед тисячами людей, як своїх, так і перед нашими співгорожанами. Треба пам'ятати, що Фестиваль відвідують фахові люди з мистецького, театрального і телевізійного світу.

Комітет Українського Фестивалю в Ню Йорку ввічливо запрошує усі танцювальні, співацькі групи, оркестри й одиниці, щоб вони приїхали до Ню Йорку і взяли участь у програмі Фестивалю. Крім нюйоркських мистецьких одиниць, що будуть виступати на Фестивалі та які мають вже вироблену добру опінію зі своїх виступів у програмі, мають нагоду виступити інші талановиті мистецькі групи з-поза Ню Йорку. Це дасть їм знамениту нагоду пописатися на терені Ню Йорку, у місті, де починається і кінчається театральне, мистецьке і телевізійне життя. Нам залежить на тому, щоб допомогти нашим талановитим одиницям чи групам здобути славне ім'я не тільки в українському, але й американському світі. Виступ на Фестивалі дає для того знамениту нагоду.

Отож закликаємо всі мистецькі групи чи особи зі стейтів Ню Йорку, Ню Джерзі, Коннектикат, Пенсильванії і інших, щоб вони зголошувалися до участи у мистецькій програмі великого Українського Фестивалю. Така нагода трапляється тільки один раз у році.

Просимо зголошуватися у керівника мистецької програми Фестивалю Едварда Камінського на телефони: (212) 651-0688 або (212) 674-1615. Листовно можна голоситися на адресу: Ukrainian Festival, St. George. Ukrainian Catholic Church, 33 East 7 th Street, New York, N.Y. 10003.

Як у минулих роках, так і цього року спонзором Українського Фестивалю є парохія церкви св. Юра.

Н.Н.

Округу УНС...

(Продовження зі стор. 1)

Вилимантику, сл. пам. М. Тимкова. Під час Парастасу й похорону промовляв та зложив родині співчуття від союзової громади. Відтак 19-го червня відбулося закінчення шкільного року в Школі Українознавства в Гартфорді, де як голова Округи роздав грошові нагороди градуантам від УНСоюзу.

12-го вересня відбулося засідання членів Управи в Стемфорді, а 17-го жовтня репрезентував Округу під час ювілейного бенкету 254-го Відділу в Ню Бриттен. В дні 6-го листопада відбулися організаційні наради, сполучені з секретарським курсом у Вилимантику, учасниками яких були союзовці з трьох Округ, а саме Ню Гейвен, Бостон і Вунсакет; 13—14-го листопада був учасником конференції голів, яка відбулася на Союзівці. Говорячи про його громадську працю, голова інформував, що є головою УККА в Ню Гейвені, був учасником конференції у губернатора стейту Конектикат, як також у Вашінґтоні з президентом Реґеном. Обширний і речевий звіт д-р М. Сніґуровича ще доповнили секретар Т. Сливінський і касир Василь Добчанський. В імені Контрольної комісії звітував голова В. Василенко, який поінформував, що переведено контролю книговодства секретаря і касира, знайдено всі прилоги і списані протоколи, тому поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі.

Опісля до слова був запрошений головний організатор УНС С.Гавриш, який в першу чергу привітав новообрану Управу та побажав кращих організаційних успіхів як були в звітовому часі. У своїй промові він заторкнув всі ділянки цілости праці Союзу. Говорив про загальні організаційні справи, фінансову господарку, згадавши при тому, що майно союзу переступило 48,000.000 долярів і це є доводом здорової союзової господарки. Згадав про союзові видання та їхні ювілеї, інформував про дальші заходи злуки УНСоюзу і УБСоюзу. Говорячи про організаційні справи, він висловив признання відділовим урядовцям за успішну організаційну працю, при тому згадав секретарів Т.Сливінського, В.Пипюка, проф. І.Гелюка, С.Кравця, Т. Фініва, Ірину Олійник, П.Пилипця, В.Романишина, І.Бінковського та М.Литвина. Він також при тому інформував присутніх союзовців про кляси забезпечення, які вони повинні під сучасну пору продавати. Доповідь свою прелеґент закінчив закликом до виконання цьогорічної квоти Округи, а також відзначити ювілеї союзових видань, а саме 90-річчя „Свободи", 50-річчя „Українського Тижневика" і 30-річчя дитячого журналу „Веселка".

Після доповіді С.Гавриша були різні запити; відтак дискусія. В запитах і дискусії слово забирали: В.Добчанський, Т.Сливінський, С. Данів, С.Кравець, Т.Мельник, В.Василенко, В. Ґіна, С.Тарасюк, С.Михайлишин В.Лучкань і В.Дерлиця. Дискусія була речева і конструктивна. В більшості дискутанти заторкнули важливі справи, які відносяться до цілости Союзу; були запити відносно союзового фільму „За стерном долі"; були похвальні вислови для редакторів „Українського Тижневика", а головно за обширні інформації в справі виморення Москвою 7,000.000 українського населення 1932—33 року. При тому деякі дискутанти висловлювали турботу—занепокоєння тому, що „батьки народу" не зуміли знайти спільної мови для відзначення 50-річчя сумної дати. Також була заторкнена справа будови Дому сеньйорів на „Союзівці".

Обговорюючи плян праці в біжучому році, голова Округи д-р М.Сніґурович пропонував для відзначення союзових видань влаштувати виставку преси — „Свободи", „Тижневика", „Веселки" та союзових альманахів. Також плянується дискусійні вечори. До пляну праці також належить виконання організаційної квоти, і тому голова Округи апелював до всіх відділових урядовців спільно працювати, а як кому є потрібна його поміч, то дуже радо її дасть. Тут слід додати, що голова Округи був довший час обласним організатором на Нову Англія і тому знає „союзовий бізнес".

Наради стейтової союзової Округи в Ню Гейвені слід назвати конструктивними, а доказом того були вислови дискутантів, які турбуються за долю цілости Союзу. Також доказом того служать слова голови М.Сніґуровича, який перед закінченням нарад, дякуючи за участь, закликав всіх до гармонійної праці для добра цілости установи. Після нарад відбулася перекуска—гостина, яку приготовила Управа 277-го Відділу УНСоюзу.

НЕПРАВИЛЬНА ДАТА

У „Свободі" (ч. 61 за п'ятницю, 1-го квітня ц.р.) у дописі „Міжокружні Конференції СУА" Марії Крамарчук, зайшла помилка в даті у реченні, що його повторюємо з правильною датою: „Як уже інформовано раніше, міжокружна конференція у справах суспільної опіки відбудеться в Ірвінґтоні, Н.Дж., у суботу, 16-го квітня". — Ред.

МЕШКАНЦІ ПІВДЕННОЇ Каліфорнії були здивовані побачивши широке пасмо білого світла. Астрономи з обсерваторії в Гриффит Парк заявили, що пасмо яскравого світла це великий метеор, мабуть найбільший, який досі був зареєстрований астрономами.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ!

Вшановуючи світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Степан і д-р Валентина Савчуки — $3,000 в пам'ять тата бл. п. МИХАЙЛА ТРОХИМОВИЧА РІЗНИЧЕНКА.

Олена Кос з родиною — $200 в пам'ять і в десяту річницю смерти мужа, батька, дідуня св. п. інж. РОМАНА КОСА.

Марія Демидчук-Чучман — $100 в пам'ять мужа бл. п. д-ра СЕМЕНА ДЕМИДЧУКА.

Богдан Марків — $100 замість квітів на могилу бл. п. д-ра ВОЛОДИМИРА ҐУДЗА.

Д-р К. А. Кульчицький — $100 в пам'ять батька св. п. ЛЕВА КУЛЬЧИЦЬКОГО.

Анна Никифоряк — $100 в десяту річницю смерти мужа бл. п. д-ра САВИ НИКИФОРЯКА і в світлу Його пам'ять.

Мирослава Белей — $100 в пам'ять мужа бл. п. д-ра ІВАНА БЕЛЕЯ.

Дарія Дудра — $100 в пам'ять мужа св. п. д-ра МИХАЙЛА ДУДРИ.

Ярослав і Ярослава Букачевські — $100 в пам'ять мами бл. п. ЄВФРОЗИНИ ФЕДКІВ.

Ярослав і Любов Татомири — $50. Євген Турянський — $25, д-р Володимир і Уляна Коропеї — $20, д-р Зенон і Марія Городиські — $10 в пам'ять ЗОФІЇ з ТЕРЕШКЕВИЧІВ ТАТОМИР.

Володимир і Ліда Фіцалович — $50, д-р Ярослав й Ірина Зелик — $20 в пам'ять бл. п. МИХАЙЛА ЧАЙКІВСЬКОГО.

Яків Рудяк — $50 в шосту річницю смерти і в світлу пам'ять дружини бл. п. ЮСТИНИ РУДЯК.

Оксана Рак — $50 в пам'ять св. п. І. ЛЮБЧАК.

Степан Бриндзей — $50 в світлу пам'ять товариша бл. п. ОСИПА НОВИЦЬКОГО.

Осип Бадинський — $50 замість квітів на могилу св. п. МИКОЛИ ФЕЩЕНКА-ЧОПІВСЬКОГО.

Юрій Олесницький — $50 в дев'яту річницю смерти брата бл. п. д-ра БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО.

Герміна і Микола Керда — $30 замість квітів на могилу бл. п. ЛЕСІ СЛОБОДЯН.

Іван і Наталія Олексини, Ірена і Андрій Д. Сольчаники — по $25, Дарія Хухра, Таня Паш — по $20, Леся Телеґа — $10 замість квітів на могилу св. п. СТЕПАНА СТЕЦИКА.

Володимира Васічко — $25 в пам'ять св. п. МИХАЙЛА ГРИЦКОВЯНА.

Марія і Омелян Омецінські, Оксана і Роман Чавси — по $25 замість квітів на могилу бл. п. проф. д-ра МИКОЛИ АНДРІЯ ДОБЕРЧАКА.

Д-р Євген і Неоніля Стецькові — $25 замість квітів на могилу бл. п. АНАТОЛЯ ГАЙДАРА.

Ярослав Конопада, Анатоль Ромах — по $20, В. О. Савків — $10 в пам'ять сл. п. СТЕПАНА ЩУРОВСЬКОГО.

Річард і Феліція Дікінсон — $10, Нора Ґлюк, Н. Н. — по $5 в пам'ять св. п. ОСИПА НОВИЦЬКОГО.

Дякуючи жертводавцям за пожертви линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив Померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Ділимося сумною вісткою, що дня 3-го квітня 1983 р., нагло, на удар серця, упокоївся в Бозі, на 72-му році життя, наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

СТЕФАН ХОМА

народжений 5-го січня 1911 р. в Камянобрід, пов. Львів, Україна.

ПАНАХИДА — у вівторок, 5-го квітня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН — у середу, 6-го квітня 1983 р., о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Юра, а опісля на цвинтар Gate of Heaven в Йонкерсі, Н. Й.

Горем прибиті:
ЯДВИГА — дружина
ЮРІЙ — син
СТЕФАН — син з дружиною НАДЕЮ
РОМАН — син
внука — АЛЕКСІС
та ближча і дальша Родина

Повідомляю Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 21-го березня ц. р. у далекій Австралії, помер, ненадійно, на 61-му році трудолюбивого життя, наш БРАТ

бл. п.

ІВАН РАКОЧИЙ

народжений в с. Настасові, пов. Тернопіль, б. студент філософічного факультету Інсбруцького Університету.

Горем опечалені:
брат — ТЕОДОР з дружиною ОЛЬГОЮ, Олбані, Н. Й. США
Сестри і Родина в рідному краю

У великому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 31-го березня 1983 року, ненадійно, відійшов у Вічність, наш Найдорожчий і Незабутній
СИН, БРАТ І КУЗЕН

бл. п.

СТЕПАН МІНТЯНСЬКИЙ

проживши 33 роки.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 4-го квітня 1983 року з похоронного заведення Музика і Син до катедри св. Володимира в Чикаґо, Ілл., а опісля на цвинтар св. Андрія в Аддісон, Ілл.

Горем прибиті:
батьки — ВАСИЛЬ і СТЕФАНІЯ
брат — ІВАН з дружиною ГАЛЕЮ
брат — ЛЮБОМИР
сестра — МАРІЯ ГІТАЛЕНКО з чоловіком БОРИСОМ
братанки — ІРИНА і НАТАЛІЯ МІНТЯНСЬКІ
сестрінок — ПАВЛО ГІТАЛЕНКО

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. Федорові Білецькому за відправлення похоронних обрядів в асисті о. Степана Позьняка та Всім, що зложили пожертви на Служби Божі, за квіти та Тим, що несли домовину.
Всім щире спасибі.

В пам'ять Друзів, які відійшли у Вічність:

Інж. Володимир Кецала
Ред. Осип Новицький
Зеновія Саберай-Чорна
Богдан Дашкевич

складають 100.00 дол.
на ФОНД УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ в Гарварді —
Іван і Леся КОВАЛЬЧУКИ
Торонто, Канада

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 4-го квітня 1983 року в Ню Йорку,
з Волі Всевишнього відійшла у Вічність,
на 92-му році життя, по довгій недузі
наша Найдорожча

бл. п.

АНАСТАЗІЯ ПИРСЬКА

народжена в Жовтанці, пов. Жовква, Зах. Україна.

ПАНАХИДА відбудеться в четвер, 7-го квітня 1983 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 8-го квітня 1983 р., о год. 9:30 ранку до церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
муж — МИХАЙЛО
та Рідня в Польщі

Спогади...

(Продовження зі стор. 2)

Рисунок мистця Василя Конашевича: о. архимандрит Климентій граф Шептицький у концтаборі Аяксу під кінець 1956 року

зв'язку зі зовнішнім світом.

І якою несподіванкою для мене було, як одного дня о. Петерс зайшов до мене. І це дослівно зайшов, бо залізничий транспорт ще не був наладнаний і він 20 кілометрів ішов пішки, щоб добитися до Юберлінґену. Він оповів мені, що Митрополит Шептицький передбачував еміґрацію і закупив у Німеччині кілька посілостей на те, щоб українська Церква мала там матеріяльну підставу існування. Він сам після виходу з концентраційного табору осів у місцевості Буке у Вестфалії і з кількома монахами хотів створити економічну базу для манастиря оо. Студитів. Але моя поїздка до Буке не була успішна. Там не було можливим зорганізувати будь-яке промислове підприємство через брак людей загалом, а вже не кажу кваліфікованих. Монахи почали виробляти копії ікон, але це не давало великого збуту. Але, щоб створити матеріяльну основу для манастиря, він почав організувати дім для старців, церкву і манастир у Крефельді недалеко Падерборну. Для обслуги дому старців, о. Петерс створив молитовне обєднання німецьких жінок при нашій церкві. Це забезпечило матеріяльну базу манастиря і Крефельд почав бути важливою одиницею нашої Церкви в західньому світі.

Але тоді сталося щось несподіване. Преосвященний Владика Іван Бучко, апостольський візитатор українців в Західній Европі, вислав О. Петерса на візитацію оо. Студитів у Канаді, а в міжчасі манастир, церкву і дім для старців у Крефельді передав німецькому єпископові міста Аахен. Після повороту з Канади о. Петерса навіть не допущено до його келії у манастирі. Хоч о. Петерс виграв справу у цивільному суді, але після того випадку він побачив, що його можливості обмежені і що найкраще для нього буде відсунутися від активного життя в українській церкві. Він перебрав малу парохію міста Ессен і через 10 років обслуговував українських вірних. Сьогодні о. Петерс на пенсії, на малій парохії римо-католицької церкви в південній Баварії.

Усі заломання і неприємності, які перейшов о. Петерс не захитали його захоплення і вірности ідеям обох братів Шептицьких.

На мій запит, чи о. Петерс не чує жалю за втрачені роки, він відповів: „Мої найщасливіші роки я пережив на службі обох братів Андрія і Климента Шептицьких, яких я цінив понад усе. Я знаю їх екуменічну поставу, яку вже тоді мав Митрополит, тепер слуга Божий Андрій, якого духова настанова вже тоді діяла дальше від ідеї Другого Ватиканського Собору. Обидва брати Шептицькі були віддані ідеї церковної єдности і реалізували ту ідею в житті. Щоб зберегти справжню форму східнього чернецтва, вони перебрали типікон св. Теодора Студита, який помер 826 року в Константинополі, бо цей типікон творив духову підставу манастиря Печерської Лаври в Києві.

Наше життя на еміґрації повинно бути тільки приготуванням до повороту на батьківщину зі збереженням незрівняно дорогої спадщини, яку залишили нам герої духа, свідки віри Андрій і Климент. Це є ті духові вартості, за які в єдності зі східньою Україною одиноко доцільно змагатися. Я ще раз чесно підкреслюю, що мої роки в оточенні ченців студитів були найщасливішими і я тужу за тим, щоб одного дня тих, що ще живі, побачити вільними".

За заслуги у пропаґуванні ідей Східньої Церкви єрусалимський патріярх Максімос V Гакім у жовтні 1981 року іменував о. Петерса архимандритом Мелхітської Католицької Церкви в Єрусалимі.

У 1956 році мистець Василь Конашевич на Сибірі в уральськім таборі Аяксі зустрів о. Климентія, вже дуже змученого і вичерпаного. Він разом з двома латинськими єпископами виконував найбруднішу роботу в таборі. Це була остання вістка про ту святу людину. Мистець зафіксував рисунком для майбутнього постать о. Климентія, загорнутого в подертий коц проти сибірського холоду, і це вже історичний документ.

Роковини Т.Шевченка у Сан Дієґо

Українці міста Сан Дієґо соборно і численно відзначили ювілейні дні Тараса Шевченка.

Свято відкрив коротким словом голова громади Роман Олексишин, після чого місцевий український хор проспівав „Заповіт".

Змістовну доповідь „Жінка у творчості Шевченка" прочитав д-р Данило Міршук, насвітливши ролю української жінки у поезії поета, турботу її становищем, оспівування її чеснот і долі.

У мистецькій частині „королева" місцевої громади українців Ліда Нестеренко продеклямувала вірш „Мені однаково". Бандурист Андрій Китастий у супроводі бандури виконав декілька народних пісень. Місцевий хор під керівництвом Сергія Гейзлера проспівав в'язанку пісень на слова Т.Шевченка.

Свято закінчено спільним співом українського національного гимну.

о.с.

Приречений...

(Продовження зі стор. 2)

„Шляхами поразки"), під псевдонімом Сируць. Єдину збірку („Спасіння"), що її Мілош видав в „Народній Польщі" (1945) критика прийняла з неприхованим холодом і застереженням, закидаючи йому заплутаність джерел на їх думку, потік його поезій викидає на свої береги ті ж самі заплутані піни, з яких він, здавалося б, уже очистився.

Мабуть ця стримано-неприхильна настанова офіціяльної критики до його творчости, спонукала Мілоша шукати праці поза межами батьківщини в польській дипломатичній службі, спершу у Вашінґтоні (1946-1949), а згодом у Парижі (1949-51), як культурного аташе. Покликаний з Парижу урядово до Польщі (1951), Мілош вибрав свободу та почав новий етап життя, як еміґраційний письменник.

У 1953 році появилася його перша книжка на еміґрації п.з. „Зневолений ум", у якому він провів аналізу літературного середовища в повоєнній Польщі в пристосуванні до „Нової віри". Ця книжка була перекладена на декілька світових мов та здобула Мілошеві широкий розголос у вільному світі. В тому самому році Мілош опублікував невеликий есей „Здобуття влади", за який на конкурсі „Західньоевропейського об'єднання книгарів" отримав літературну нагороду.

У 1960 році Мілош переїхав до ЗСА, щоб обняти запропоновану йому катедру професора слов'янських літератур у Каліфорнійському університеті в Берклі.

Творчий доробок Чеслава Мілоша не досягав двох десятків книжок, але кожна з них, це ориґінальний і вагомий внесок в ділянку польської та світової літератур, згадати б тільки нову збірку його поезій на еміґрації „Денне світло", повість „Долина Ісси" (1955), що дочекалася на еміґрації рідкісного феномену, кількох видань, „Король Попіль та інші вірші" (1962), монографію „Людина серед скорпіонів" (1963), книгу поезій „Зачарований Ґуцьо (1964), „Поезії сучасних польських поетів", в перекладі на англійську мову (1965), університетський підручник „Історія польської літератури" (в англійській мові) (1972), та поема „Де сонце сходить і заходить" (1974) (заголовок якої взятий із строфи одного з псальмів). Дія тієї поеми, так, як і повісти „Долина Ісси", відбувається у Литві, в зачарованій країні його юности та основнім джерелі його поетичного надхнення.

У тому ж самому році, Мілош отримав нагороду польського Пен-Клюбу за свої переклади на польську мову поетів Блейка та Еліота. В 1977 році появилася його філософічно-літературний есей, „Земля Ульро" про романтичну традицію у польській літературі. Мілош відомий також, як перекладач Біблії та Псальмів.

Блискучу характеристику творчости Мілоша дав Фльоріян Неуважний, доцент літератури у Варшавськім університеті, в своїй статті „Чеслав Мілош — великий відсутній", поміщеній в „Нашім Мистецтві", літературному додатку до українського тижневика „Наше Слово" в Польщі, за місяць листопад 1980 рік.

На його думку, в поезії Мілоша „переплітаються міт аркадський і катастрофічний, мотив віленської провінції та інтелектуального космополітизму, традиції Міцкевича і своєрідне сприйняття Еліота, вірність традиційним видам лірики та постійне ламання їх норм".

У всіх своїх творах Мілош залишається моралістом та голосом совісти нашої епохи. Будучи поетом багатьох мов, Мілош залишився, проте, польським творцем. Тому, без знання польської мови, культури та історії, важко зрозуміти глибинний сенс поезій Мілоша.

Те саме можна, до речі, сказати і про поезію Шевченка, Лесі Українки, Тичини та цілої плеяди українських поетів.

Признання Нобелівської нагороди Мілошеві було великою несподіванкою, не тільки для літературного світу, але й для нього самого та його батьківщини, в якій, крім академічного та дисидентського середовищ, Мілош був, практично, невідомий. Але те саме можна сказати і про польське еміґраційне середовище, в якому Мілош находив відборців своєї творчости, тільки в колах інтелектуальної еліти.

У своєму вірші „Так мало", Мілош закидає собі, що час промайнув, а він так мало сказав своїм читачам. Насправді він сказав дуже багато сумісного з ідеалом стародавности, красою і мудрістю, багато пристрасних слів, підпорядкованих вселюдській ідеї, а в першій мірі людині, її надіям, її поривам та падінням її гідности. І саме в цьому велич і глибина поетичної творчости Чеслава Мілоша.

Совєтський...

(Продовження зі стор. 2)

чин". У 1963 році них прилучився Кім Филбі.

Меклін дістав працю у совєтському міністерстві, затримавши свої англійські звичаї, ношу тощо. Був час, що його жінка Мелаінда покинула його та жила з Филбі, коли цей прибув до Москви. Одначе, — як пишуть американські часописи, — вона знову повернулася до Мекліна, а відтак від'їхала до своєї хворої матері, яка має замешкувати в Ню Йорку з дочкою; обидва сини Меклінів мають перебувати в Лондоні.

НА НОВАЦЬКІЙ КОСТЮМІВЦІ „ЗАГОСТИВ ДО НАС ЦИРК"

Ню Йорк, Н.Й. (Т. Т.)— В авдиторії школи св. Юра, в неділю, 13-го березня ц.р., відбулася традиційна новацька забава-костюмівка у 34-ий з черги раз.

Як завжди, вона була приготована дбайливо гуртком Пластприяту Пластової Станиці в Ню Йорку, який очолює Галина Гошовська.

Вже перед початком програми, а також після неї в часі забави, імпрезовий комітет під проводом Л.Івашко й Я.Лучечко гостив учасників костюмівки смачним буфетом, що його приготовили члени гуртка Пластприяту і матері новочат. Продавано також льоси на велику льотерію, головними виграшами в якій були два дереворити—один роботи Якова Гніздовського, подарований новацтву одним добродієм, а другий роботи Христини Головчак Дебарі, який подарувала мисткиня. Крім цього,в льотерії були подарунки К. Шонк-Русича, М.Сурмача і кредитівки „Самопоміч".

Програму костюмівки почала пл. сен. Ольга Кузьмович, вітаючи від Станичної старшини почесних гостей, батьків новацтва і пластову молодь. Вона підкреслила, що ця костюмівка, як і усі попередні, була підготована невтомною „сестричкою Стахою", пл. сен. Евстахією Гойдиш, яка і є автором казки „Загостив до нас цирк".

Голова Пластприяту Г. Гошовська висловила подяку всім, що своєю працею чи пожертвами причинилися до переведення цієї імпрези. В першу чергу, вона подякувала авторці казки пл. сен. Е.Гойдиш, а також пл. сен. О. Кузьмович—станичній, за дружню співпрацю. Потім подякувала всім батькам за виконання строїв і за складення пожертв; Ромі Рейні—за мистецькі та дуже ефективні декорації, в яких їй допомагала ст. пл. Оля Стасюк, а у встановленні їх-ст. пл. Олег Данилюк, Богдан Кузишин, Роман Яремчук, Олег Мачай, пл. розв. Аскольд Хемич. Окремо вона подякувала Дорі Ґензі за оформлення всіх танців, пл. сен. Олександрові Маєвському за музичний супровід, а пл. сен. Тарасові Гірнякові за світляні ефекти.

Вкінці Г.Гошовська склала подяку українським підприємствам Я. Куровицького, Ю. Бачинського, Р.Іваницького, З. Іваницького, „Бродам" й „Арці" за їхні пожертви.

Відтак притемнено світла і „сестричка Стаха"—пл. сен. Е.Гойдиш, розпочала казку. Малий Роман (новак Марко Брикович), шукаючи свого улюбленого загубленого песика Сірка (новак Тарас Ференцевич), іде до міста, яке саме відвідує переїжджий цирк, і бачить цілу програму цирку. І ось вибігли кльовни в кумедних яскравих костюмах (рій братчика Андрія Данилюка), з кліток виходять тигри і під музику виконують свої штуки, навіть скачуть через вогнений обруч (рій бр. Марка Ґлюта). Потім паяцики (рій сестрички Катрусі Леонард) виконують свій акробатичний танок. А там вийшли ведмеді—„вуйки" з Карпат у гуцульських киптарях і капелюхах (рій бр. Ореста Галіва).

За ними виступили дівчатка з коліщатами—це наймолодші з усіх циркових артистів (рій сестр. Лесі Пясецької). Вийшли маріонетки, вміло крутячи і підкидаючи своїми паличками в такт бадьорого маршу (рій сестр. Оленки Підгорецької). Раптом музика затихла і тільки під звуки бубна циркові силачі підносили тягарі (рій бр. Андрія Дармограя). Опісля настрій програми змінився, і ґраціозні стрункі балерини з піднесеними голівками, немов поплили через сцену (рій сестр. Христі Грицин, оформлення Дарії Гойдиш. В цирку були також пудлики, і їх танцем закінчилася циркова програми (рій сестр. Роксани Хемич).

Дефіляда—сцена немов в калейдоскопі, щасливі артисти цирку, хлопчик Роман, песик Сірко і власник цирку у широкій пелерині (новак Андрій Літеплю), а за ними всі малі гості—ягідки, котики маршували довкола. Цей момент традиційної костюмівки завжди зворушливий. Такі гарні, здібні ці діти нашої української громади! Так хотілося б, щоб було їх з кожним роком більше, а не менше.

СПІЛЬНІ КОНЦЕРТИ „ДУМКИ" І „ПРОМЕТЕЯ"

Ню Йорк, Н.Й. — Спільні концерти хорів „Думки" і „Прометея" для вшанування світлої пам'яті Івана Задорожного, колишнього довголітнього дириґента „Думки", „Прометея", Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка в Дітройті та інших хорів, відбудуться: у Ню Йорку в суботу, 16-го квітня ц.р., о год. 6-ій вечора в залі Купер Юніон при 3-ій авеню і 7-ій вулиці, а у Філядельфії в неділю, 17-го квітня о год. 4:30 по полудні в авдиторії Мелроз Академії у Мелроз,Па. Виконавцями на концертах будуть: хор „Думка" під дириґентурою Семена Комірного; муз. супровід Тетіяна Поташко; хор „Прометей" під дириґентурою Михайла Дляботи; муз. супровід Ірина Пелех; проф. Василь Ленцик — слово про бл. п. Івана Задорожного; жіночий квінтет „Думки"; муз. керівник Михайло Лев; Ірина Пелех — фортепіянове сольо. Квитки у Ню Йорку можна набувати в українських крамницях АРКА і ЕКО, а у Філядельфії при касі вступу на залю. Весь дохід з концертів призначений на будову пам'ятника на могилі І.Задорожного на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку.

Будова пам'ятника св. п. Митрополитові В. Липківському

В суботу, 26-го лютого ц.р., в приміщеннях Консисторії в Бавнд Бруку відбулося чергове засідання членів Ділового комітету побудови пам'ятника св.п. митрополитові В. Липківському. Участь у нарадах взяли: о. прот. С. Біляк,голова Консисторії та заступник голови Ділового комітету, інж. Є. Кальман секретар; інж. О. Шевченко, скарбник; інж. П. Матула, голова Мистецької комісії; маестро П. Капшученко, скульптор проєкту пам'ятника; архітект Т. Добуш та, на прохання Ділового комітету, власник місцевої фірми, яка займається поставленням пам'ятників на цвинтарі св. Андрія при Церкві -Пам'ятнику В. Безсонів. Нарадами провадив виконуючий обов'язки голови Комітету д-р Ю. Криволап.

Учасники нарад розглянули декілька кошторисів, пов'язаних з будовою пам'ятника та площі навколо, та узгіднили кольор і якість граниту, з якого буде виготовлений п'єдесталь.

На основі звіту скарбника, до дня засідання до каси Комітету вплинуло 107,000 дол. Оперативні видатки становлять 25,500 дол. У відповідь на цьогорічне різдвяне поздоровлення поступило приблизно 7,000 дол., за що Комітет складає найщирішу подяку жертводавцям. З уваги на переобтяження іншими обов'язками, а також кількістю пожертв, скарбник знаходиться в боргу з висиланням квитанцій, за що щиро вибачається перед жертводавцями. Обіцяємо, що ці недотягнення будуть вирівняні у близькому майбутньому.

Перед засіданням члени Комітету, д-р Ю. Криволап та інж. П. Матула, в супроводі скульптора П. Капшученка відвідали Джансон інститут, у майстерні якого оглянули побільшену до нормальної величини фігуру постаті св.п. Митрополита В. Липківського. Сама постать є вісім футів (два метри і 35 см.) та зображена у вигляді палкого проповідника. На глядача ця постать, особливо риси обличчя та руки, робить незабутнє враження. Вилиття фіґури з бронзи та достава її до Бавнд Бруку мають бути закінчені до 30-го серпня 1983 року. Офіційне відкриття і посвячення пам'ятника проєктується на другу половину жовтня 1983 року. Але все це буде залежити від наших фінансових спроможностей, в першу чергу. На основі загальних обрахунків, для остаточного закінчення будови пам'ятника ще потрібно приблизно 35 до 50 тисяч долярів.

П'єдесталь під фіґуру пам'ятника буде складатися з трьох великих кусків граниту загальної височини 10.5 футів (три метри і вісім см.). Височина цілого пам'ятника буде виносити 18.5 футів. Діловий комітет на своїх нарадах ще 23-го жовтня ц.р. в резиденції Митрополита Мстислава вибрав та затвердив відповідні цитати з проповідей св.п. Митрополита В. Липківського, які будуть вибиті на граниті п'єдесталю. Спереду, на середній брилі, буде вибито в українській і англійській мовах великими літерами: Василь Липківський. Митрополит Київський і всієї України. 1921-1927. На верхній брилі: „Тепер вже ми маємо свою рідну матір — свою Церкву святу українську, яка звертається до нас з словом Христовим на нашій рідній мові". На задньому фоні, на верхній частині п'єдесталю, будуть вибиті відомі слова Митрополита-мученика: „Ні не померли для нас ті наші попередники, що свої білі кості за краще життя України склали в високих могилах. Їх душі, їх вічно живі, рідні нам душі, єднаються з нами, підбадьорують в нас силу, підтримують надію, накладають на нас певні завдання й обов'язки до нашої матері". На середній-слова від народу: „З глибокої пошани до Митрополита Василя Липківського і його побратимів у боротьбі за відродження УАПЦ, українці на всіх континентах суші, здвигнули цей пам'ятник Р.Б. 1983".

По боках п'єдесталю будуть зображені собори – Св. Софії і Микільський. Мистецьке оформлення літер та силюетів соборів виконує відомий мистець проф. П. Меґик.

Як буде зазначено раніше, посвячення пам'ятника плянується в другій половині жовтня 1983 року. Діловий комітет вірить, що українська громада так, як і в минулому, щиро відгукнеться своїми пожертвами та уможливить Будівельному комітетові осягнути нашу спільну ціль. Пожертви, які звільнені від федеральних податків, просимо надсилати до: Metropolitan Lypkivskyj Memorial Fund St. Andrew's Federal Credit Union P.O. Box 375 So. Bound Brook, N.J. 08880